

Nástup NACIZMU V NEMECKU

Na pomoc učiteľom Človek a spoločnosť

Nemecko sa po 1. SV stáva Weimarskou republikou.

PRÍČINY PRESADENIA NACIZMU:

1. zlyhanie demokracie: hospodárske ťažkosti, inflácia (Pôžička od USA – zľutovali sa!)

2. vplyv krachu na burze v New Yorku. Kríza zasiahla všetky štáty sveta (bieda)

❖ Nástup ADOLFA HITLERA. Využil hospodársku krízu (najmä r. 1932). Založil NSDAP – Národnosocialistická nemecká robotnícka strana.

❖ január 1933 – Hitler sa stáva kancelárom >>> začiatok diktatúry

Ideológia nacizmu:

1. Vytvoriť Veľkonemeckú ríšu a spojiť doň všetkých Nemcov.
2. Nadradenie nemeckej rasy: nemecký človek má právo na životný priestor.

Pohrdanie menejcennými rasami (Židia, Rómovia, Slovania).

Orgány nacizmu:

- ❖ NSDAP
- ❖ SS (nástroj nacistického teroru),
- ❖ SA (zložka nem. armády, ochranný oddiel)

1934- Hitler sa stáva ríšskym prezidentom >>> vládne ako „führer“ >>>
Nemecko vystúpilo zo Spoločnosti národov >>> prestalo rešpektovať
versailský
systém.

Nacizmus alebo národný socializmus alebo hitlerizmus (nem. Nationalsozialismus, Nazismus; slovo nacizmus vzniklo skrátením výrazu národný socializmus) je totalitná ideológia oficiálne uplatňovaná diktatúrou v Nemecku v rokoch 1933-1945 (tzv. Tretia ríša) prostredníctvom NSDAP (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei) vedenej Adolfom Hitlerom. Nacistická ideológia kombinuje koncepciu fašizmu a rasizmu, vychádza tiež z krajného nacionalizmu a niektorých prvkov socializmu. Nacizmus je krajne pravicová forma politiky.

Dejiny a charakteristika nacizmu

Nacizmus vznikol spojením koncepcie fašistického štátu (zahrňujúci vodcovský princíp) a rasistických teórií o nadržanosti árijskej rasy a o pokroku cez konflikt medzi vyššou a nižšou rasou, riešený podrobením či likvidáciou nižšej rasy. Nacistická ideológia ďalej čerpá zo socializmu (privlastňuje si prvky kolektivismu či sociálnej demagógie vyhovujúcej nižším vrstvám), antibolševizmu (vyhovujúci vyšším vrstvám), nacionalizmu (umožňujúci získať podporu konzervatívnych síl) a antisemitizmu. Filozofická podstata nacizmu obsahuje prvky výrazného iracionalizmu, okultizmu a ezoterizmu.

Medzi najvýznamnejších nacistických teoretikov možno zaradiť Ernsta Hubera a Adolfa Hitlera. Počas svojho pobytu vo väzení roku 1924 napísal Hitler autobiografiu Mein Kampf, v ktorej definoval niektoré kľúčové vlastnosti nacistickej ideológie.

Po roku 1933, kedy sa NSDAP dostala k moci a Adolf Hitler sa stal ríšskym kancelárom, urobili nacisti koniec nádejam socialistov a komunistov, že sa nacistická strana prikloní k socializmu. Rovnako tak boli zmarené šance na revolúciu vedenú robotníkmi. Namiesto toho nacistická strana plne podporila fašistickú koncepciu vytvorením absolútnej vlády štátu a vodcu (führera), rasovú politiku a agresívnu zahraničnú politiku. Tá bola nakoniec príčinou druhej svetovej vojny.

Prenikaniu nacionalistických prvkov do socialistického myslenia pomohol aj marxista Werner Sombart, ktorý považoval vojnu Nemecka s Britániou za nevyhnutnú. Bojovnícky národ Nemcov, podľa Sombarta, musí poraziť anglickú obchodnícku civilizáciu. Jednotlivec by mal, podľa Sombarta, obetovať svoje šťastie a život životu štátu a ľudu.

Nacizmus bol po skončení druhej svetovej vojny postavený mimo zákon, hoci jeho ideológia stále prežíva, alebo je dokonca obnovovaná (pozri neonacizmus).

Kľúčové vlastnosti nacistickej ideológie

- Nacionálno-socialistický program
- Rasizmus
- Antislavizmus a antisemitizmus, ktorý nakoniec vyústil do holokaustu
- Teória nadradenosti árijskej (germánскеj, nordickej) rasy, teória nadčloveka
- Eugenika
- Uplatňovanie tzv. rasovej hygieny, čo značí genocídu
- Antimarxizmus, antikomunizmus, antibolševizmus, antikapitalizmus, antianarchizmus, antiliberalizmus a antidemokratizmus.
- Odstránenie parlamentarizmu, politickej plurality, demokracie
- Vodcovský princíp
- Sociálny darvinizmus
- Princíp Blut und Boden (krv a pôda)
- Pozmenená koncepcia Drang nach Osten (ťaženie na východ)
- Blízkosť k fašizmu

30.1. 1933 – prezident Paul von Hindenburg menoval Hitlera ríšskym kancelárom

1.2. 1933 – rozpustenie Ríšskeho snemu, likvidácia demokracie, presadenie totalitnej diktatúry

Nacistická elita:

- Adolf Hitler – od 2. 8. 1934 – hlava nemeckého štátu, titul „vodca a ríšsky kancelár“ Führer
- Rudolf Hess, Heinrich Himmler – ríšske velenie SS
- Joseph Goebbels – minister propagandy
- Herman Göring – maršál a minister letectva

1933 – Nemecko vystúpilo zo Spoločnosti národov

29. – 30. 6 1934 – tzv. noc dlhých nožov – dochádza k čistke v samotnej SA, likvidácia potencionálnych Hitlerových súperov

1935 – nacistický zjazd v Norimbergu, vyhlásený boj proti bolševizmu, prijaté rasistické tzv. norimberské zákony = počiatok systematického vyvražďovania Židov (vylúčenie z hosp., polit. a spoloč. života, zbavenie ľudských práv, označenie žltou židovskou hviezdou, verejné potupovanie)

1936 – obsadenie demilitarizovaného Porýnia = porušenie versailskej zmluvy

- spojenectvo s Talianskom – Osa Berlín-Rím
- s Japonskom – Pakt proti Kominterne – navonok proti ZSSR, ale v skutočnosti spojenectvo proti Veľkej Británii, ktorá bola silným protivníkom

9. – 10. 11. 1938 – „krištáľová noc“ – vrchol antisemitizmu, násilné vyhladzovanie, vypaľovanie synagóg, ničenie obchodov i majetku Židov